

Korte herdenkingsrede bij het overlijden van het oud-lid van de Eerste Kamer

Jan Frederik Glastra van Loon

Op maandag 22 oktober jl. overleed op 81-jarige leeftijd het oud-lid van deze Kamer Jan Glastra van Loon. Dat was toch onverwacht. Op 27 september had hij op de oud-leden dag nog met animo, scherpte en elegantie het woord gevoerd. In zijn kenmerkende stijl kruiste hij vooral de degens met het oud-lid Jan Nagel die in een inleiding de opvattingen van Leefbaar Nederland ten beste gaf over het onderwerp: “De afbrokkeling van de politieke partij(en) en de gevolgen daarvan voor het democratisch draagvlak van het openbaar bestuur”. In zijn kritische kanttekeningen liet Glastra van Loon zich herkennen als degelijke rechtsfilosoof en als de man met jarenlange ervaring als bestuurder en politicus binnen D66. Het jaar ervoor had hij over de nieuwe politieke groepering en leiders al de staf gebroken in niet mis te verstane bewoordingen. Want Jan Glastra van Loon kon en wilde bij voorkomende gevallen zich vlijmscherp uitdrukken. Hij hield de vrijheid van meningsuiting hoog. Hoe kon dat ook anders voor iemand die zich tot het meedoen aan het studentenverzet had laten overtuigen en vervolgens onder pseudoniem de pen voerde in illegale bladen? En hoewel die vrijmoedigheid, toen hij als staatssecretaris van Justitie de top van dat ministerie onder vuur nam, zijn functie in het kabinet Den Uyl kostte, was dat geen reden voor hem zich voortaan niet meer luid en duidelijk te laten horen in woord en geschrift.

Wie evenwel terugblijkt op de loopbaan van Glastra van Loon moet vaststellen dat het niet vanzelfsprekend is geweest dat hij uitkwam bij rechtsfilosofie en politiek bestuur. Want in de beginjaren had hij medicijnen gestudeerd, hetgeen niet vreemd was want zijn vader was in Batavia geneesheer geweest. Langs de weg van studie van filosofie en sociologie in Nederland en in het buitenland ging hij tenslotte door in de rechtswetenschappen. Daarin promoveerde hij cum laude op een proefschrift over “Norm en Handeling” in 1956. Dan zien de daarop volgende jaren hem als hoogleraar rechtsfilosofie maar afgewisseld met enkele malen assistent-griffier voor de vaste commissie voor Justitie in de Tweede Kamer. Die kennelijke hang naar het praktische brengt hem ook het rectoraat van het Institute of Social Studies en het staatssecretariaat van Justitie dat dus minder dan twee jaren mocht duren. Vanaf 1980 combineert Glastra van Loon dan het lidmaatschap van de Eerste Kamer tot 1990 met een hoogleraarschap rechtsfilosofie aan de Gemeentelijke Universiteit van Amsterdam. Zijn kennis en attitude maakten dat hij zich bijna van nature thuis voelde in de “Chambre de réflexion”, want hij hield het er - met zichtbaar genoeg - bijna twintig jaar vol. Bijna even natuurlijk had hij zijn politieke huis in D66 gevonden. Buiten zijn wetenschappelijke en politieke activiteiten was Glastra van Loon een mens die van het goede en schone in het

menselijk bestaan kon genieten. De erkenning van de essentie en waarde van elk menselijk bestaan maakte hem tot de uitgelezen voorzitter van het Humanistisch Verbond, een taak die hij van 1987 tot 1993 op zich nam. Dezer dagen werd herinnerd aan een typerende uitspraak die hij deed bij het aanvaarden van dit voorzitterschap (ik citeer): “Mens zijn is voor mij een vorm van onzeker in de wereld staan, ik ben een zoeker en wil dat steeds blijven” (einde citaat). Dat wezenskenmerk verklaart ook waarom Glastra van Loon nooit in zijn rijke loopbaan en persoonlijk leven een enkele definitieve weg insloeg. Allen die hem kenden, zullen goede herinneringen houden aan deze humane, humoristische, erudiete en uitgesproken man. Ik verzoek u enkele ogenblikken stilte in acht te nemen.

30 oktober 2001